



نآلۆزی په یوهندی به غذا

و ههولێر!

عوسمانی حاجی ماری

بۆ لاپهڕه 3



پیشه سازی!

مه‌نسوری حیکمهت

بۆ لاپهڕه 9

* نامه‌ی ریکخراوی ده‌ره‌وه‌ی حزب بۆ یه‌کیته‌ی کریکاری و ریکخراوه‌ی چه‌پ و سۆشیالیسته‌کان سه‌باره‌ت به‌ سیاسه‌تی برسیکردنی مووچه‌خۆرانی کوردستان له‌لایه‌ن هه‌ردوو حکومه‌تی عێراقه‌وه.....

لاپه‌ره 5

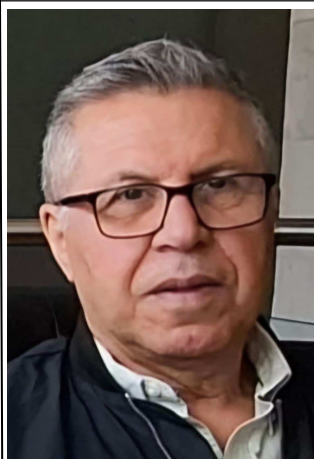
* بانگه‌وازی کۆمه‌ڵێک ریکخراوی په‌نابه‌رای و کریکاری و سۆشیالیسته‌ی دژ به‌ ده‌رکردنی په‌نابه‌رانی ئه‌فغانی

له‌لایه‌ن ژێمی ئیسلامی ئێرانیه‌وه!..... لاپه‌ره 6

پۆلی تورکیا له‌ مەملانی نیوان ئیسراییل و ئێراندا!

عوسمانی حاجی ماری..... لاپه‌ره 7

ئازادی، یه‌کسانی، حکومه‌تی کریکاری!



موحسین که‌ریم

سوریا؛
چاره‌سه‌ری
ئه‌منی یان
سیاسی؟!

روداو ده‌کاتی سوهدا، ته‌نها به‌ره‌ورووبونه‌وه‌ی نیوان دوو گروپی کۆمه‌لایه‌تی- ئاینی خه‌لکی سوریا نه‌بوو، به‌لکو ئاکامیکی راسته‌وخۆی ده‌سه‌لاتگرتنی تیرۆریزمی ئیسلامی سونه‌یه‌ له‌ سوریا، به‌دوای روخانی ده‌سه‌لاتی به‌شار ئه‌سه‌د. هاوشینه‌وه‌ی په‌لاماردانی عه‌له‌ویه‌کان و راگه‌یانندی نه‌فیرعام له‌ مزگه‌وته‌کانه‌وه‌ به‌پاساوی پاکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کانی رژی و کۆمه‌لکوژکردنیان له‌لایه‌ن هیزه‌ چه‌کداره‌ ئیسلامیه‌کانی سه‌ر به‌ شه‌رعه‌وه‌، چه‌کداره‌کانی شه‌ر به‌ناوی هۆزه‌ به‌ده‌ویه‌کانه‌وه‌ نه‌فیر عامیان دژی دروزه‌کان راگه‌یاند و هه‌مان ئه‌و تاوانه‌یان دژی هاوالاتی مه‌ده‌نی دروز ئه‌نجام دا که‌ دژی عه‌له‌ویه‌کان، به‌به‌رچاوی جیهانه‌وه‌ به‌پێوه‌یان برد و بێجگه‌ له‌ چه‌ند پرته‌و بۆله‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرتوه‌کان و ریکخراوه‌کانی مافی مرۆڤ و هه‌ندئ ده‌وله‌تیش که‌ له‌ روداو ده‌کاتی سوریا دا زیان به‌ به‌رژه‌وه‌نده‌ی کانیان گه‌یشته‌وه‌، که‌سیک له‌ گول کالتری پێنه‌وتن!

رژیمی تازه‌ی سوریا، حکومه‌ت و ده‌سه‌لاتیک نیه‌ که‌بتوانی وه‌لام به‌دوخی سیاسی ئیستای سوریا بداته‌وه‌. گروپێکی چه‌کداری تیرۆریستی ئیسلامی که‌ له‌ داوینتی ریکخراوی تیرۆریستی قاعیده‌و داعش و به‌ره‌ی نوسره‌وه‌ هاتوه‌ته‌ ده‌ره‌وه‌، سه‌دان چه‌کداری ئیسلامی تیرۆریستی له‌ گوشه‌و که‌ناره‌کانی دنیاوه‌ بۆ خۆی کێشکردوه‌ و بوونه‌ته‌ به‌شیک له‌ پێکهاته‌ ریکخراوه‌یی و چه‌کداریه‌که‌ی، له‌لایه‌ن ده‌وله‌تانی ناوچه‌که‌وه‌، به‌ هاوکاری چه‌ک و

بۆ لاپه‌ره 2



دریژە.....سوریا؛ چارەسەری ئەمنی یان سیاسی؟!

پرسیکی کەمبایەخ نیه، پرسى کورد و چارەنوسى هێزەکانى هەسەدە، ئەگەر وەکو پرسىکی ئەمنى مامەلە بکرى، دەتوانى کارەسات بەدواى خۆیدا بهێنى. ئەو حکومەتەى ئیستا لەسەر دەسەلاتە ئەهلى ئەو نیه کە بەشیوەیهکی سیاسى عادیلانە ئەو پرسیانە چارەسەر و یکلایکاتەوه. بۆیه مانەوهى تەنها دۆخى سیاسى- ئەمنى- کۆمەلایەتى سوریا تیکەدات و دەرگای شەرى ناوخۆ بەرووى خەلکى سوریا دا دەکاتەوه، کە دواى زیاتر لە (5) دەیه لە سەرکوت و داپلۆسین و زیندانە بەدناوەکانى رژیمنى ئەسەد و برسیکردن و هەژاری ...تاد. بەدواى ئازادى و خوشگوزەرانى و ئارامیدا دەگەرێن.

سوریا پێویستى بە حکومەتى شەرى و هاوشیوەکانى نیه، بەلکو پێویستى بە رژیمنىکی سیاسیه کە لەسەرنامەى جیاکردنەوهى دین لە دەولەت، هەلۆهشاندنەوهى پێناسەى عەرەبى دەولەت و وولات، چەمكى هاولاتى یەكسان، بەرەسمى ناسینی ئازادیه سیاسیهكان، ئازادى بیروباوەر و وێژدان، ئازادى دیندارى و بیدینی، خوشگوزەرانى و خزمەتگوزارى و بیمە کۆمەلایەتیهكان، مافى یەكسانی ژن و پیاو لەهەموو بوارهكانى ژيانى سیاسى و کۆمەلایەتیدا... دامەزاربیت. خەلکى سوریا شایستەى رژیمنىکی سیاسى و دەولەتییكى لەوجۆرهیه!

داعشى و جیهادی ناتوانى بەرپۆهه بەریت و وهلام بە چاوهروانیهكانیان بداتەوه. کۆمەلگای سوریا، راستە کە پیکهاتهى نەتەوهیی، تائیفی و دینی جیاواز لەخۆ دەگرێ، بەلام کۆمەلگایهکی مەدەنى و کراوهیه، کە سەربارى دەیان سال سەرکوت و داپلۆسینی رژیمنى بەعس و حافظ ئەسەد و بەشارى کورێ، بەلام چاویان لە ژیان و ئایندەیهکی ئازاد و کراوه یەكسان برپوه. چاویان لە ئایندەیهکی سیاسى برپوه کە هەموو هاولاتیانى سوریا، جیاواز لەهەر تاییهتەندیهکی تائیفی و دینی و نەتەوهیی، وەکو هاولاتى یەكسان و ئازاد مامەلە بکرین لەلایەن دەولەتەوه. دەولەت هیچ پێناسەو سیمایهکی دینی و تائیفی و نەتەوهیی نەبیت.

روداوهکانى کەنارەکانى رۆژاواى سوریاو کۆمەلگۆزى عەلەویەکان و ئیستاش پەلاماردانى سوهدا و کوشتارى سەرجادهی دروزەکان بەروونی ئەو نیشان دەدەن کە کیشەى سوریا، کیشەى ئەمنى نیه، وەکو خودى حکومەتەهه شەرى و ئەمریکاو ئەورپاو تورکیا وولاتانیکی دیکە ئامارەهه پێدەهه، بەلکو کیشەیهکی سیاسى قوول و خەتەرناکه و ئەگەر لەچوارچێوهى کیشەى ئەمنیدا قەتیس بکریتهوه، کارەساتى مەرگبار روبرووی کۆمەلگای سوریا دەکاتەوه. سەربارى پرسى عەلەویەکان و دروزەکان و جیگاوریگایان وەکو هاولاتى یەكسان و خاوهن ماف لە دەولەتى سوریا، کە

لوجستى تورکیا و پارەهه قەتەر و پشتیوانى ئەمریکا وولاتانى ئەوروپا، دژى رژیمنى بەشار ئامادەکران و دەسەلاتى سوریا یان لەسەر سینی ئالتونى رادەست کراوه، تەنها دەتوانى خزمەت بە ئەجندای سیاسى و ئەمنى ئەو دەولەتانه بکات کە دەستیان گرتوه بۆسەر کورسی فەرمانرەوايی!

بەلام پیکههه جوگرافى و دۆخى سیاسى و ئەمنى سوریا بەوجۆره نیه کە ئەو کارە بە ئاسانى بۆ ئەحمەد شەرى و ئاغاكانى مەیسەربیت! یاریزانەکانى دۆخى سیاسى و ئەمنى سوریا زۆرن و بەرژەوهندیهكانیان جیاوازو بگره ناکۆکه. ئەگەرچى رۆلى ئێران و تارادەیهک روسیا لە سوریا دا رادەیهکی زۆر لاوازبوه، بەلام دوو هێزى ناوچهیى، تورکیا و ئیسرائیل، لەسەر لاشەى سوریاى دواى ئەسەد، خەریکی تیژکردنەوهى چنگ و ددانەکانیان. ئیسرائیل ریکانادات کە تورکیا بریاردەرى سەرەکی دۆخى سیاسى- ئەمنى سوریا بیت، کە رژیمةهه ئەحمەد شەرى وەکو خزمەتکاری بەوهفای دەولەتى تورکیا رەفتار دەکات. ئیسرائیل، دەیهوئى رژیمنى سیاسى سوریا بەوجۆره کە ئەو دەیهوئى دەیهوئى دەسکەوتەکانى دواى روداوهکانى 7 ئۆکتۆبەر و روخانى رژیمنى بەشار ئەسەد، لە بەرژەوهندى خۆى کۆبکاتەوه. تەتانهت کردنەوهه دەرگای رەحمەتى ئەمریکا بەرووى حکومەتە ئیسلامیه- داعشیههه شەرى بەو ئامانجه بوو کە لەلایەهه سوریا بە تەواوى لە باوهشى روسیا و ئێران دەرېکیشن و هاوکات لە بەرژەوهندى و بە مەرجهکانى ئیسرائیل، ریکەوتنى ئاشتى (ریکەوتنامەى ئیبراهیمی) پێ ئیمزابکەن!

لەلایەهه دیکهوه پیکهاتهى کۆمەلگای سوریا بەجۆریکه کە دەسەلاتییكى ئیسلامى

بلاوکرارهه سیاسى حزبى کۆمۆنیستى کرێکاری کوردستان

سەرنوسەر : موحسن کەریم

نۆکتۆبەر بخوینەوه و بەدەستى دۆستان و ئاشنایانى خۆتانى بگهیهن!

بۆ پەڕێهه نەگرتن: ڤایهه و واتس ئەپ و مۆبایل: 0044(0)7394013135

ئیمیل: Muhsin_km@yahoo.com

مالپەهه نۆکتۆبەر: <https://octobernewspaper.infinityfreeapp.com/?i=3>

نۆکتۆبەر لە فەیسبۆک: October بلاوکرارهه نۆکتۆبەر

نۆکتۆبەر

رەفراندۆمەوێ ئێم پێشەوێ کارێ لەسەر دەکرێت. لە گۆڕینی ئاستی ھاوسەنگی ھەرلایەک لە بەغداو ھەولێر، ئێم چیرۆکی گەمەیی نێوانیان بە چەندین شیوە سەر ھەڵداتەوێ.

لە نیو ئێو مەملەتێکیاندا، ھاوڵاتی کوردستان وەک گەورەترین قوربانی دەمینیتەوێ، وەک فەرمانبەرێکی سادە لە قوتابخانە یان نەخۆشخانە و لە ھەر فەرمانگە و بەرپۆبەراییەتێکدا، ھێچ پشکێکی لە نەوت و مەملەتی سیاسییەکاندا نییە، لە گەڵ ئەوێشدا ناچار دەکرێت باجی پەيوەندی جوگرافی و سیاسی جیاوازی نێوان ھێزە میلیشیاکان بەت، بە ئاسانی و بێشەرمانە موچەکانیان دەبەردرێت و نانراو دەکرێن.

لە راستیا پەيوەستکردنی بژێوی ژیانی خەلک بە بەردەوامی لەسەر پەيوەندی بە ناوکی سیاسیانەوێ، دەتوانین بڵێین پڕۆژەییەکی ریسوای شکستخواردوی دەوڵەتی فیدرالیە لە عێراقدا، کە بەپوچترین و نائیسانیترین حکومرانی خۆی دەسەلمینیت، تەنھا بەرگێکی فەرمیە و کاردانەوێ لەسەر مەملەتیکیان ھەمیشە خراپتر دەبێت.

کۆتایی ھێنان بەم قەیرانە پێویستی بە ھەڵوێشانەوێ ئێم فیدرالیەتە کۆنەپەرستانەییە لە رەگوریشەوێ، کە لەسەر بنەمای قەومی و تائیفی و دین دامەزراو، پێویستی بە نەمانی تەواوی ھێزە میلیشیاکانە. بەلکو پێویستی بە دانپێدانانی تەواو بە مافی ھاوڵاتیان، لە رێگەی دامەزراندنی دەوڵەتێک کە لەسەر بنەمای ناسنامەیی ھاوڵاتی بون دەستورەکی بناسینیت و جیگیر بکری.

لە سەرەتای دامەزراندنی سیستەمی سیاسی نوێ لە عێراق لە ساڵی ٢٠٠٣، شەریعی خۆی لە سەر پەرنسیپی نوێنەراییەتی قەومی و تائیفی و دینی دەستوریان پەسەند کردووێ و ھەلبژاردنی پەرلەمانی وەرگرتووێ و حکومەتی فیدرالیان دامەزراند. بەلام دیمەنی سیاسی ئێستای عێراق پارادۆکسیکی

ئالۆزی پەيوەندی بەغدا و ھەولێر!

عوسمانی حاجی مەرف

لە کوردستان بۆ ماوێ چەند مانگێک لە یەک کاتدا بۆ مووچە خۆیان ببیننەوێ، ئەمەش ناپەرەزاییەکی بەرفراوانی جەماوێری لە ھەولێر و سلێمانی و ھەوک بەدوای خۆیدا ھینا، بەھۆی دابەزینی ئاستی بژێوی و ھیزی کرێن کە بە رێژەیی لەسەدا ٤٠ دەخەمڵینرێت.

لەناو ئێم قەیرانە داراییەدا، ھەریم شایەتی ھەلکشانی ئێمە مەترسیدار بوو. لە چەند رۆژی رابردودا چەند کێلگەییەکی گەورەیی نەوتی لەلایەن فرۆکەیی بێفرۆکەوانی نەناسراوێ ھێرشیان کردیە سەر و زیانی ماددی بەرفراوان و ئاگرکەوتنەوێ لیکەوتەوێ، کە بوو ھۆی راگرتنی بەرھەمھێنانی نەوت بەشیوەییەکی کاتی.

لەبارەیی ئێم ھێرشانەوێ وەلامی حکومەتی فیدرالی تەنھا سنوورداری بوو بە داوای بەدواداچون بۆ "لیکۆلینەوێ"، بەبێ ئەوێ ھێچ ئیدانەکردنێکی رۆن و ئاشکرای ھەبێت، ئەمەش پرسیار لەسەر ھەلۆیستی بەغدا دروست دەکات سەبارەت بە نابەرپرسیاریەتی بەرامبەر ئاسایشی ھەریم.

سیاسەت و ئابووری و ئاسایش لە شەڕیکی کراویدا لەنێوان بەغداو ھەولێردا مامەلەیی پێدەکرێت، کە تەنھا لە بەرپۆبەردنی ساماندا سنوورداری نییە، بەلکو درێژدەبێتەوێ بۆ دارشتنی پەيوەندی ئالۆزتری نێوان بەغدا و ھەریم، بەرۆشنی پرسی مووچە وەک ئامرازێکی فشار بەکار دەھێنرێت، ئەمەش ھەلۆیکە بۆ دووبارە دارشتنەوێ پەيوەندیەکیان لەسەر بنەمای زیاتری وابەستەیی و ملکەچی ھەریم بۆ بەغدا، کە بەدوای

لەکاتیکی حکومەتی عێراق لەلایەکی سەرقالی کیشەکانی نێوان لایەنەکانی "چارچێوێ ھەماھەنگی" و ھەلبژاردن و چاوەروانی ئایندەیی پەيوەندیان بە کۆماری ئیسلامی ئێران و ناجیگیری دۆخی ناوچەکە و کاریگەری ئێم دۆخە لەسەر عێراق و ھەرەشە لەسەر ھەلۆشانەوێ حەشیدی شەعبیە، لەلایەکی ترەوێ دەبینین حکومەتی بەغدا وەک گەمەییەکی سیاسی بۆ مەملەتی بەرامبەر حکومەتی ھەریمدا بەمەبەست پێدانی مووچەیی فەرمانبەران ھەریم دواوەخت، کە بە ھەولێر و بەغدا ھەردوولایان دانیشتوانی ھەریمیان بە بارمە گرتووێ و کردووانە بە قوربانی مەملەتی و کیشەکانی نێوان خۆیان.

حکومەتی ھەریم کەوتۆتە بەر ھەرەشەیی گەمارۆی ئابوری و پەرەسەندنی نائەمەنی لەبەرامبەر بەغداو دۆخی ناجیگیری ناوچەکەدا، کە حکومەتی فیدرالی لە بەغدا بە بیانوی ناوکی پەيوەست بە ھەناردەکردنی نەوتەوێ، دەیەوێت دەسەلاتی ھەریم سنوورداری کات.

ئێم سیاسەتە لە ساڵی ٢٠٢٤ زیاتر دەستی پێکردوێ، کاتیکی حکومەتی بەغدا لەرێی دادگای فیدرالیەوێ ناچار کرا رێبازیکی سیستەماتیک بۆ تەرخانکردنی دارایی مانگانە بۆ ھەریم دەستەبەر بکات، سەرەرای بوونی رێکەوتنی بودجەیی فیدرالی کە حکومەت پابەند دەکات بە پێدانی مووچە بە گۆرەیی دەستوور، بەلام چەندین جار بە تاییەتی لە نیوێ یەکەمی ساڵی ٢٠٢٥ بە بیانووی "نەگەیانندی داھاتی نەوتی ھەولێر" راگیراوە. لەئەنجامدا زیاتر لە ملیۆنیک و ٢٠٠ ھەزار فەرمانبەر



دهیان یه کیتی کریکاری و ریکخراوی چهپ و سۆشیالیست و بهرگریکار له مافهکانی مروڤ له سیاسهتی برسیکردنی ههردوو حکومهتی عێراق و ههریم ئاگادارکرانهوه !

قبول بکړی. ٢/ هاوکات سهرکونهی سیاسهتی سهرکوت و تۆقاندنی حکومهتی ههریم (یهکیتی و پارتی) و ریکگاکرتن له خۆپیشانندان و دهربرینی نارهبازیهتی و ئازادی رهخهنگرتن، بکهن و فشاریان له سهر دابنن بۆئهو دهستبهرداری ئهو سیاسهته سهرکوتگری و دژی ئازادیه ببن.

لهکوتایی نامهکهشدا هاتوو "کریکاران و کارمهندان و خانهنشینی ههریمی کوردستان چاوهپوانی هاویشتی خهباتکارانه و مروڤدستانه ئیوهن لهم میخهتهیاندا که لهلایه دوو حکومهتی سهرمایه داریهوه بهسهریاندا سهپینراوه"

ریکخراوی دهرهوه حزبی کۆمونیستی

کریکاری کوردستان

٢٣/٧/٢٠٢٥

ئوهش دهلیت "سهرپای ئهم تاوانهی ههردوو حکومهتی ههریم و حکومهتی بهغدا بهرامبه به ژیانی هاولاتیانی ههریکی کوردستان، هیزه ئهمیهکانی حکومهتی ههریم که لهلایه دوو حزبی میلیشیایی یهکیتی و پارتیهوه بهپێوهدهبرین، بهشیوهیهکی دپندانه هیرش دهکهن سهر ههر جور خۆپیشانندان و مانگرتنیک و ههرجوره نارهبازیهتیهک بهرامبه به نهانی موچهکانیان، تههنات هیرشیان کردۆته سهرئو دهزگا میدیاییانهی که رومالی خۆپیشانندان کانیا کردوه.

"لهنامهکهدا داوا دهکات که:

١/ لهپیکای ناردنی نامه نارهبازیهتی بۆ سهر سهفارهت و کونسولگری حکومهتی عێراق و نوینهرایهتیهکانی حکومهتی ههریم له ولاتهکانی خۆتان، ئهو سیاسهتی برسیکردن و دژی مرویییهی ههردوو

حکومهت، سهرکونه بکهن و داویان لیکه که دهستبهجی دهست لهو سیاسهته ههلبگر و مووچهکانی خانهنشینان و کارمهندانی حکومهتی ههریم بدهن.

بهبارمهتگرتنی سهراچاوهی ژیانی ملیونهها کارمهند و خانهشینی ههریم، وهکو کاردی ململانیی سیاسی نیوان ئهو دوو حکومهته تاوانیکی روون و ئاشکرایه و ناکرێ

ئهمرو ٢٣ی تهمموزی ٢٠٢٥ له نامهیهکدا که ریکخراوی دهرهوهی حزبی کۆمونیستی کریکاری ئاراستهتی دهیان یهکیتی کریکاری و ئهزازی کۆمونیستی و سوسیالستی و مافی مروڤی بهرامبه بهسیاسهتی برسیکردنی خهکی کوردستان لهلایه ههردوو حکومهتی عێراق و ههریم ئاگادارکردهوه.

لهنامهکهدا هاتوو "لهپیکای ئهم نامهیهوه دهمانهوی ئاگادارتان بکهین له پرسیکی ههستیار که پهیهندی به ژیان و گوزهران و مافه سهرهتاییهکانی چهند ملیون هاولاتی ههریمی کوردستانی عێراقهوه ههیه. چاوهپوانی ئهوهشمان لیتان ههیه که به دهوری ئینهترناسیونالستی و چینایهتی و مرویی خۆتان ههستن بۆ سووککردنی کاریگهریهکانی ئهو دۆخه سهختهی رووبهرووی ئهو خهلهکه بوتهوه"

ههروهها ئاماژه دهکات به "بههوی کیشهی نیوان حکومهتی ناوهند و حکومهتی ههریمهوه، تا ئیستا که لهکوتایی مانگی جولای نزیک دهینهوه مووچهی مانگی ئایاری ئهو کارمهندو خانهشینانه نه دراوه، ئهو لهکاتیکدا که ئهو مووچهیهی خانهنشینان و زۆرینهی کارمهندانی حکومهت وهریدهگرن، ژیانی ئهوانی لهخوار هیلێ ههزاریهوه پاگرتوو"

لهنامهکهشدا ئهو دهلیت که "حکومهتی ههریم و حکومهتی ناوهند یهکتر تۆمهتبار دهکهن بههۆکاری کیشهی نهانی مووچهی ئهو ٣ مانگی. کوردستان بوته بارمهتی ململانیی سیاسی نیوان حکومهتی ناوهند و حکومهتی ههریم. ئهو سهرپای ئهوهی که بههوی نهانی مووچهوه، بازار بهتهواوی تووشی راوهستان بووه ژیانی سهدان ههزار هاولاتی دیکهش رووبهرووی ههزاری و برسیتی بوتهوه"

حزبی کۆمونیستی کریکاری کوردستان

Worker-communist Party of Kurdistan WP

ریکخراوی دهرهوهی حزبی کۆمونیستی کریکاری کوردستان

To the unions and workers syndicates!
To the leftist and socialist organisations!
To all human rights organisations!
To the freedom-seekers and humanitarians!

This letter is to bring to your immediate attention a critical issue impacting the lives, livelihoods, and fundamental rights of several million citizens in the Kurdistan Region of Iraq. We urge you to fulfil your international and humanitarian obligations to help mitigate the severe circumstances these individuals are enduring.

The Kurdistan Region of Iraq, with a population of about 6 million, exhibits a significant economic dependence on its regional government. The salaries of over 1.2 million pensioners and government employees support not only themselves but also an estimated equal number of dependents. Consequently, the financial well-being of almost half the region's population is directly tied to government payroll.

As the end of July nears, a dispute between the central and regional governments has resulted in the non-payment of May salaries for employees and pensioners. This delay exacerbates the financial hardship faced by these individuals, as their income already places them below the poverty line. For instance, the average pensioner's monthly salary is no more than \$300. This is in stark contrast to the exorbitant costs of essential services such as healthcare, municipal services, water, electricity, fuel, and social insurance.

For three months, a bitter dispute between the regional and central governments has left workers, government employees, and pensioners in the Kurdistan Region without pay. This political conflict holds the lives of over 3 million low-income citizens hostage. The non-payment of salaries has paralysed the economy, leaving hundreds of thousands of others facing destitution and hunger.

In addition to the harm inflicted on the people of the Kurdistan Region by both the regional and Baghdad governments, the regional government's security forces controlled by the two dominant militia parties, the PUK and the KDP, have violently suppressed all forms of public dissent. This includes protests, strikes, and demonstrations over unpaid salaries. Even media outlets covering these events have been subjected to attacks.

Two recent events highlight concerning developments. In Erbil, a demonstration regarding a lack of electricity resulted in the death of a man named Hassan and the physical assault of a lawyer. Separately, in Sulaymaniyah, authorities pre-emptively detained several activists, among them Professor Ahmad of the University of Sulaymaniyah, ahead of a planned protest.

We, the Abroad organisation outside the Worker-Communist Party, ask you to:

- We call upon you to take immediate action by sending letters of protest to the embassies and consulates of the Iraqi government and the offices of the regional government in Kurdistan. In your letters, you must condemn the barbaric policy of starvation being used by both administrations and demand its immediate termination. Furthermore, insist that all unpaid salaries to pensioners and government

بانگه وازی کومه لیک ریکخراوی په نابهرای و کریکاری و سوشیالیستی دژ به دهرکردنی په نابهرانی نه فغانی له لایه ن رژیمي نیسلامی نییرانه وه!

دهرکردنی به کومه ئی په نابهرانی نه فغانی له نییران راگرن!

نامانجی ټیکشکاندنې ناپره زایه تیه ناوځویه کان و پاراستنی دسه لاتی تاکړه وانه یه.

به لامل تنانته له کم کاته تاریکانه شدا، هاوډه نگی بهر زده بیته وه. له زاهدان، بهلوچستان و شاره کانی سهرتاسه ری نییران، کریکاران و خه لکی نیاسای بهر نگیری ئه م هیرشه دهنه وه. په ناگه یان بؤ دابین دهکن، یارمه تیان دده ن و شان به شان له گه ل سته ملیکراوه کاندراوه ستاون. ئه مه پروخساری مروقیایه تی راسته قینه یه. ئه مه ئو داهاتووه یه که نییمه خه باتی بؤ دهکن.

نییمه داوا له چالاکوانانی مافی مروق و سهندیکا کریکاری و پارتی چپ و سوشیالیسته کان و هه موو خه لکی نازادیخواز له سهرانسهری جیهان دهکن که دهنگان بهر ز بکه نه وه. ئه م هیرشه درندانه و بهر بهر یه ئیدانه بکه ن. داوی کوتاییه اتنی ده سته بجی دهرکردنی په نابهرانی نه فغانی له نییران بکه ن.

با له دهره وهی سنوره کانه وه یه کبگری، دژ فاشیزم بوه ستینه وه و بهرگری له ماف و کهرامه تی هه موو مروقه کان بکه ن - له هه موو شوینیک.

بژی مروقیایه تی. با ئه م هیرشه فاشیستیه ټیکشکینین.

واژوکان:

-ریکخراوی ژنان و کومه لگه ی روژه لاتی ناوه پاست - MEWSO بهریتانیا

-فیدراسیونی نیوده وله تی په نابهرانی عیراق - IFIR

-ریکخراوی نیوده وله تی په نابهرانی نییرانی - بهریتانیا

-فیدراسیونی په نابهرانی عیراقی

-ریکخراوی ژنانی کورد و روژه لاتی ناوه پاست - KMEWO (بهریتانیا)

-ریکخراوی No Sweat (بهریتانیا)

-ریکخراوی (بزوتنه وه له پیتانو عه داله ت) - Movement for Justice

-ریکخراوی نازادی کریکار - Alliance for Worker's Liberty

-ریکخراوی دهره وهی حزبی کومونیستی کریکاری کوردستان

-ریکخراوی دهره وهی حزبی حکیمه تیست

دهنه وه. خواردن، دهرمان و شوینی هه وانه وه یان نیه. ریکخراوه نیوده وله تییه کان زهنگی ناگادارکردنه وهی کارساتیکی نزیکي مروییان لیداو، به لامل رژیم هیچ باکی نیه.

ئه مه تنه ها هیرشکردن نییه بؤ سهر په نابهرانی نه فغانی، به لکو هیرشکردنه بؤ سهر به شیک له گروپه هره لاوزه کانی کومه لگا، کریکاران، ژنان، مندالان، به سالچووان و پیکه اته نه ته وه ییه جوړاو جوړه کان که چهنین نه وه له نییراندا به ناشتیانه ژیاون. هیرشکردنه سهر خودی مروقیایه تی.

کوماری نیسلامی، وهک زوریک له رژیمه سته مکاره کان، له وانه هاوتا پروژاوا ییه کانی، په نابهران دهکاته بزنی قوربانی بؤ داپوشینی قهرانه قووله کانی خوی: دارماني ثابووری، شکستی سیاسی و ترس له دانیشتووانیکی هوشیار و تووره. رژیم به ناوزده کردنی سته ملیکراوترین به شی کومه لگا به دوژمن، هه ول ددهات خوی له لیبرسینه وه بدزیته وه، بهرامبه ر بهوکاره ساتانه ی به سهر خه لکیدا هیتاوه.

حکومه تی نییران، له هه ولیدا بؤ لادانی رهخنه ناوځویه کان له په یوه ند به ململاتی له گه ل نیسرائلدا، توپه یی خوی به ره و دهره وه نراسته کرد. به وینا کردنی په نابهرانی نه فغانی وهکو سیخوړیان هه ره شه، پاساو بؤ دیپورت کردنه وهی به کومه ل و سزادانی به کومه ل دهینیته وه، تا له ورپیگایه وه توپه یی گشتی بهرامبه ر به شکسته کانی دوور بخاته وه.

ئهم سیاسته هه تا نیست بوو ته هوی دهرکردنی زوره ملینی سهدان هه زار نه فغانی که زوربه یان دهیان ساله و بؤ چهنین نه وه یه له نییران دهژین. ئه مه پیشیلکارییه کی گه وره ی مافه کانی مروقه - و هه ناگویکی سیاسی نه خشه مهنده که

نییمه ریکخراوه کانی په نابهران، کریکاران و مافه کانی ژنان، هه لمه تی درندانه و فاشیستیه ی کوماری نیسلامی نییران بؤ دیپورت کردنه وهی به کومه ل که کوچه بهران و په ناخوازانی نه فغانی دهکاته نامانج، به توندی ئیدانه دهکن. ئه م هیرشه که لیوانلیوه له ره گه زپه رستی و سهرکوت و کرده وهی نامروقانه، له ریگای به کاره یانی هه موو توانا و نامیری سهربازی و هه والگری نییرانه وه نه نجام ددریت.

به بیانوی دروینه ی "بهره نگار بونه وهی سیخوړه کان"، رژیم سهرکوتیکی درندانه ی ده سته پیکردووه. واده ی آتی ته مموزی دیاریکردووه بؤ نه وهی هه موو نه فغانیه بی به لگه نامه کان ولات به جیبه یلن. ئه م هه لمه ته هیچی که متر نییه له پاکتاوی نه ژادی له لایه ن دهوله ته وه.

له ماوه ی چند هه فته ی رابردوودا هه زاران په نابهری نه فغانی؛ مندال و ژن و به سالچوو، به بی دادگاییکردن و به بی ناگادارکردنه وه و به بی هیچ دهرقه ټیک بؤ بهرگریکردن له خویان، به زور دیپورت کراونه ته وه. ژنانی دووگیان له سهر قهره ویله ی نه خوشخانه وه په لکیشکراون. ئه و خه لکه نهک وهک مروق، به لکو وهکو که ره سته یه کی فریدراو و بیژلیکراوه مامه له یان له گه ل دهکریت. ماله کانیا ن پروخینران، شوینه بازرگانیه کان داخران و مندالانیا ن له قوتابخانه دهره یینران. له هه ندیک پاریزگادا، که مپی به ناو "کاتی" دامه زراون، به لامل ئه مانه زیاتر له که مپی ده سته سهرکردن دهچن نهک په ناگه ی مرویی.

له سهر سنوور، کابوسه که به رده واهه. په نابهران پروبه پرووی لیدان، تالانکردن، ده سته سهر داگرتنی کری و که لوپه له کانیا ن دهنه وه. ئه شکه نه جده ان بوو ته کاریکی رویتینی. کاتیکش دواچار سنوور دهرن، له گه ل دهزگا درنده کانی تالیباند به ره ورو

رۆڵی تورکیا لە مەملانێی نیوان ئیسرائیل و ئێراندا!

عوسمانی حاجی مەرف

گەراندنەوێی پەیوەندیە هەمیشەکان نزیك كردهوه له مه‌حال. هاوكات ئیسرائیل كەناڵەكانی پەیوەندی لەگەڵ هەسەدە دامەزراند، ئەم هەنگاوەی ئیسرائیل وەك بەشیکی لەوەلامدانەوه بە پەیوەندیەكانی ئەنقەرە بوو لەگەڵ حەماسدا.

پووداوەكانی دوو سالی رابردوو زیاتر پەیوەندی نیوان تورکیا و ئیسرائیلی ئالۆزترکرد، لە مانگی کانوونی دووهمی سالی رابردوودا تورکیا یارمەتی هێزی میلیشیای ئەحمەد شەری دا و گەیاندنی بە رووخاندنی ئەسەد، بەمەش دیمەشق كەوتە دەست گروپە ئۆپۆزیسیۆنە میلیشیایكان بە سەرۆكایەتی هەینەت تەحریر شام، ئەم هەنگاوەش داریژەرانی سیاسەتی ئیسرائیلی تۆرە کرد و هەندیکان بەو ئەنجامە گەیشتن كە تورکیا یەكێ لە پەكابەری سەرسەختی رۆڵی ئیسرائیلە لە ناوچەكەدا، بەتایبەتی دواي روخانی ئەسەد و دەخاڵەتی راستەوخۆ و بەردەوامی تورکیا لە سوریا ئەم حالەتی بارگرژی و مەملانێیە هەردوولای بەرجەسەتەكردهوه.

لەهەمانكاتدا بۆ ئەنقەرەش هەمان هەستی پەرچەکردار لەبەرامبەر رۆڵی ئیسرائیل راگەیه‌ندرا، كە هێزە سەربازیه‌كانی ئیسرائیل لە تشرینی یەكەمی ۲۰۲۳ وە نیشانی داوه هەر لە وێرانكردنی سەرگردایەتی و ژێرخانی حەماس و حزبوللا تا بە ئامانجكردنی فەرماندە بالاكانی سەربازی ئێران و كۆنترۆلكردنی تەواوی ئاسمانی ناوچەكە، ئەمەش دەكاتە ئەوێ ئیسرائیل جەمسەریکی مەترسیداره و جیگای هیچ متمانەیه‌ك نیه لەبەرامبەر توركیاشدا.

هەرچەندە ئەنقەرە دژایەتی هەر هەنگاوێکی تری سەربازی ئیسرائیل لە دژی ئێران دەكات و نیکه‌رانه‌ له‌هەر كەرداریکی سەربازی ئیسرائیل لە ناوچەكەدا، بەلام هیشتا پێدەچیت زیاتر پشتیوانی لە رێوشوێنە ناسەربازیه‌كانی ئەمريكا بكات كە بە ئامانجی كۆتاییه‌ینانی تەماحە ئەتۆمیه‌كانی تاران، بە یەكجاره‌کی و بۆ هەمیشە، لەوانەش تەنها

بەشیوه‌یه‌کی گشتی پشتیوانی لەو رێوشوێنانه‌ كردهوه كە ئامانجیان رێگریكردنه‌ له‌ به‌ ئەتۆم بونی ئێران. ئێران و تورکیا هەرایه‌کیان پەیوه‌ست به‌ سیاسەت و بەرژەوه‌ندیان لە ناوچەكەدا به‌ شیوازی جیاواز دژایەتی ئیسرائیلیان كردهوه.

ئەوێ جیگای سەرنجە پەیوه‌ندیەكانی تورکیا و ئیسرائیل لە سەردەمی ئەردوغاندا به‌ شیوه‌یه‌کی بەرچاو تێكچوو، ئەو سیاسەتەي تورکیا روبەدەروە پەیرەوی دەکرد، پشتكردنه‌ ئەوروپای ناوه‌ندی و دەستەلگرتن لە یەكیتی ئەورپا و روگردنه‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راست بوو، ئەتوانین بڵێین لەم پڕۆسەي ئاوێزان بونەي به‌ ناوچەكەوه، لە هەمان كاتدا وەك پەكابه‌ریكی بەرژەوه‌ندیەكانی ئیسرائیل لە ناوچەي رۆژه‌لاتی ناوه‌راست هەنگاوی ناوه‌.

هەر لە سالی ۲۰۰۶ ئەردوغان بە میوانداریکردنی شانیدیکی تاقمی تیروریستی حەماس گرژی و ئالۆزیە‌كانی لە بەرامبەر ئیسرائیل هەلگیرساند. كاتیك هێزەكانی ئیسرائیل هێرشیان كرده‌ سەر كەشتیه‌کی تورکیا لە سالی ۲۰۱۰دا، كە ئیسرائیل هەولی ئەدا شكاندنی گەمارۆی كەرتی غەزە لە ژێر كۆنترۆلی حەماسدا دەربەیتیت، هەشت هاوولاتی تورکیا و دوو هاوولاتی ئەمیریکی كوژران. بە دوایدا پەیوه‌ندیەكانی تورکیا و ئیسرائیل به‌ تەواوی داڕما، هەروەها بەردەوامی دەسەلاتی ناتانیاهو، بەوێ پەرچەكرداری بەرامبەر دەخاڵەتی تورکیا لە ناوچەكە نیشان ئەدا، تێكچوونی پەیوه‌ندیەكانی خیراتر کرد، رق و كینه‌ی قوول و وه‌ستانه‌ویان بەرامبەر یەكتر، كەنیوانی ناتانیاهو و ئەردوغان گەشت بەوێ

زیاتر لە دە ساله‌ پەیوه‌ندی تورکیا لەگەڵ ئیسرائیلدا گرژی قوولی به‌خۆیه‌وه‌ بینیه‌، لەهەمانكاتدا چەندین سەدە قوناغی دوژمنایەتی ئاشكرا، یان كێبڕكێی لەگەڵ ئێراندا هەبووه‌، بەم پێشەش لەئێستادا لە بەرژەوه‌ندی هیچ كام لە ئیسرائیل و ئێران هەلوێستی نەگرتووه‌. لە شەری ئەم دوايه‌ی هەردوو ولاتدا ئەوه‌مان بۆ دەردەخات كە ئەنقەرە لایه‌نگری ئەوه‌یه‌ نفۆزی ئەتۆمی ئێران سنووردار بكریت، لەلایه‌کی تریشەوه‌ نیکه‌رانی سەرسەختی بالادەستی سەربازی ئیسرائیلە لە ناوچەكەدا و ترسی هەیه‌ لە دەره‌ئەنجامی ئەگەرەكانی داڕمانی كۆماری ئیسلامی لەژێر گوشاری ئەمريكا و ئیسرائیلدا.

لە سەردەمی ئەردوغانه‌وه‌، ئێران و تورکیا لە سوریا خەریکی مەملانێیه‌کی درێژخایه‌نی به‌ وه‌كاله‌ت بون، تاران پشتیوانی لە پڕییمی ئەسەد دەکرد و ئەنقەرە بەتەنگ پشتیوانی ئۆپۆزیسیۆنەكانه‌وه‌ بوو، بەلام ئەمە دوو رۆلی جیاوازه‌ هیچ گۆرانكاری و کاریگەریه‌کی لە بیركردنه‌وه‌ی ستراتژیان لە تەواوی ناوچەكە نەكرده‌وه‌، وەك دوو زله‌یزی ئیقلمی و یەكسان لە دەسەلاتدا و یەكسان لە هاوسەنگیدا مامەله‌ی یەكتریان كرده‌وه‌، به‌وه‌یه‌وه‌ خویان لە دوژمنایه‌تی راستەوخۆ بەدوور دەگرن.

بە لەبەرچاوگرتنی ئەم هاوسەنگیه‌ میژوویه‌ و پەكابه‌ری هەردوولایان بۆ دەخاڵەتیان لە ناوچەكە، بیرۆكەي بونی ئێران به‌ هێزیکی ئەتۆمی لای تورکیا، هێلیکی سورو مەترسیداربوووه‌. ئەگەر تاران سوودیکی لەو شیوه‌یه‌ بەدەست به‌یتیت، ئەوا به‌ شیوه‌یه‌کی کاریگەر ئێران هاوسەنگی هێزی سی سەدە لە بەرامبەر تورکیا كۆتایی پێدەه‌یتیت. بۆیه‌ ئەنقەرە



➔ لە پێی دانوسان و تووێژ و گوشاری ئابووری و سزای زیاترەوه، نەك بۆردمان و هێرشى سەربازى، بۆیه ئەگەر ترامپ پابەند بێت بە رێبازى دیپلۆماسى و فشار بخاتە سەر ئیسرائیل بۆ ئەوەى هەمان کار بکات، ئەوا ئەگەرى هاوپەیمانیەك لە نیوان تورکیا و ئیسرائیلدا پەیدا دەبێت.

بەلام لەو حالەتەشدا بۆ واشنتۆن ئەوه گرنگە کە متمانەى ئەوهى هەبێت تورکیا دەتوانێت یان تەواو قەبولی بکات، بچیتە ناو سنووری بازەنى سیاسەت و بەرژەوهەندیهکانى ئەمریکا لە ناوچەکەدا، دۆخیكى ئارام بۆ دەورى بالادەستى و سەرمایەگوزارى بۆ ئەمریکا لە ناوچەکەدا پەڕەو بکەن، لایەنەکان دلبایی ئەوه بدن کە لە ئەگەرى پەرەسەندنى سەربازیدا خۆیان بە دوور بگرن.

تورکیا لە ئیستادا نزیکەى چوار ملیۆن پەنابەرى لەخۆ گرتووه کە زۆربەیان خەلکی سوریا و ولاتانى ناسەقامگیرن و باش دەزانیت کە هەلکشانی سەربازى لەگەڵ ئێران دەتوانیت ببیتە هۆى لێشاولى زیاترى پەنابەران. هەرچەندە زۆربەى ناوەندە گەورەکانى دانیشتوانى ئێران بە سەدان میل لە سنووری تورکیاوه دوورن، بەلام زۆریک لەو هاوولاتیانەى کە لە ماوهى دەیان سالدا لە کۆمارى ئیسلامى هەلاتوون، تورکیایان وەك پەناگەیهكى پەسەندکراوى خۆیان هەلبژاردووه، وەك پێڕهویك بەرهو ئەوروپا و ئەمریکا، کە دۆخی دواى پوختى و ئێران بێت، بە دۆخیكى وەها نالەبار پێشبینى دەکریت، بە ملیۆن ئێرانى رووبەگەنە تورکیا.

هەروەها ئەوەش کە زیاتر جیگای نیگەرانی ئەنکارایە ئەو لایەنە ئۆپۆزسیۆنانەى ئێرانە کە لەهەمانکاتدا دژی حکومەتى تورکیان، دارمانى پزیشى ئێران بۆقۆزنەوه لە پلاندانانى هێرشى سنووربەزانن بۆ سەر تورکیا، وەك پیکهاتنى هیزی میلیشیای ئیسلامى و لایەنگرانى پەکەکە بۆ تیکدانى ئاسایشى تورکیا بە بەکارهێنانى خاکی ئێران. ئەردوغان زۆر سوپاسى تهرەمپ دەکات،

کە سزاكانى سەر سوریاى هەلپەساردووه و ئەحمەد شەرع لە لیستى تیرۆر دەرھاتووه، ئەمەش دەتوانیت یارمەتیدەر بێت بۆ سەقامگیرکردنى سنوورە دوور و درێژەکانى لە باشورى تورکیا، جگە لەوەش بریارەکانى تهرەمپ و هەلوێستە راگەیهندراوەکان سەبارەت بە نە پوختى پزیشى تا رادەیهك لەگەڵ هیللى سوورى ئەردوغان سەبارەت بە پوختى دەولەتى ئێران یەكدهگریتەوه، بۆیه پێدەچیت ئۆردوغان زیاتر هاوتەریب بێت لەگەڵ پلانی دیپلۆماسیەکانى ئیدارەى تهرەمپ بەرامبەر ئێران.

ئەوێش شاراوە نیه کە ئەردوغان سوکایەتى بە حکومەتى نەتانیاهو دەکات و زۆرجار قسەى توند لە دژی ئۆپەراسیۆنە سەربازیهکانى ئیسرائیل بەکاردههینیت. لەم دوايانەدا ناتانیاهوێ بە "گەورەترین بەرەست لە بەردەم ئاشتى ناوچەکە" وەسف کرد و هەلسوکەوتى ئیسرائیلی بە "باندیکى ئاشکرا" بەراورد کرد.

دەستپێکردنەوهى گفتوگۆکانى نیوان ئەمریکا و ئێران هاوکاری پڕۆسەى دیپلۆماسى دەکات، کە لەم بارەیهوه بەگشتى دۆخی ناوچەکە و چاوه‌ڕوانى لایەنەکان بەستراوئەوه بەو دانوستانەى کە دەبێت ئەمریکاو ئێران ئەنجامى بدن، کە تانیستا لەوبارەیهوه کاتیکی گونجاو دیارى نەکراوه، هەر بۆیه دۆخەکە بەگشتى بە هەلواسراوى و ناپۆشنى ماوئە، تا باسکردن لە ئەگەرى ئەوه هەیه شەرەکە رویداتەوه.

لە هەمانکاتدا چاوه‌ڕاون دەکریت ئەمریکا تەواوى پرسەکانى ئێران بخاتە نیو وتوویژە ستراتیژیە دوو قۆلیەکانى لەگەڵ تورکیادا، تا بۆ رێکەوتن لەگەڵ تورکیا جەخت لەسەر ئەوه بکاتەوه کە ئامانج لێى پوختاندنى پزیشى ئێران نیه، بەلکو فشارخستەسەرەتى بۆ ئەوهى لاواز بێت، دواچار واز لە تەماحە ئەتۆمیەکانى بهینیت، دەرئەنجامێک کە بەرپرسانى تورکیاش پشتیوانى لێدەکەن، هەروەها ئەمریکا هەلوئەدات ئیسرائیلیش پاپەند بکات بەو ئەنجامگیریەى کە ئەمریکا لەگەڵ

ئێراندا رێکەوتت.

کۆمارى ئیسلامى ئێران، هیچکات وەك ئیستا لە پێگەیهكى وەها لاوازا نەبووه، دوبارە بونەوهى لێدانى یەك لە دواى یەك دەتوانیت بەرهو لیواری دارمانى بهریت. لەم سیناریۆیەدا تورکیا دەرڤەتیک لە دەست ئەدات بۆ دەستەبەرکردنى بەرژەوهەندیهکانى ئەگەر ئیسرائیل شەرى ئاسمانى خۆى نوێ بکاتەوه، مەترسى هاوشیوهى دوانزە رۆژى شەرەکە زیاتر دروست دەبیتەوه.

لە هەر حالەتیکدا، گەر واشنتۆن پشت بە پەيوەندى راستەوخۆى نیوان تورکیا و ئیسرائیل ببهستیت تا گرژیهکانى هەر دوولایان پەرە نەسەن، بۆ تورکیا ئەوه کارسازترە ئیدارەى تهرەمپ کار لە سەر بەهێزکردنى هەولە بەرفراوانەکانى بۆ دروستکردنى متمانە لە نیوان ئیسرائیل و تورکیا بەرجەستەکاتەوه. بە کۆکردنەوهو رێکەوتنى هەردوولا بۆ گفتوگۆى زیاتر لەسەر چالاکیە سنووربەزینەکانى ئەنقەرە لە باکور و باشورى سوریا، کە سەرچاوهیهكى دیکەى گرژى هەردوولایەنه.

ئەردوغان هەلوئەدات بە بێدەنگى ململانیکان وەك شەرى ۱۲ رۆژەى ئەم دوايهى نیوان ئیسرائیل و ئێران بۆزیتەوه، هەم بۆ بەهێزکردنى پێگەى ئەنقەرە لە ناوچەکەدا و هەم بۆ سەرقالکردنى لە پرسە ناوخییەکان.

تورکیا هەلکشانی سەربازى ئەم دوايهى نیوان ئیسرائیل و ئێران بە دەرڤەتیک بۆ بەرزکردنەوهى گرنگى دیپلۆماسى خۆى دەزانیت، ئەردوغان ویستویهتى لە ئیستانبول میواندارى وتوویژى راستەوخۆى نیوان بەرپرسانى بالای ئەمریکا و ئێران بکات، بەلام ئەو هەولانە شکستى هێنا، جگە لەوەش بە گشتى دۆخەکە بە جۆریک ئالۆزى و بارگرژى پیوه دیاره، واپێدەچیت لە ئیستادا پێرهوى رووداوهکان لە چاوه‌ڕوانى دانوستانى ئەمریکا و ئێراندايه!



پيشه ساری!

مەنسۇرى حېكمەت

لاواز، كاردانەۋەيەكى سىستىرى پىشان دا لەچاۋ وولاتەكانى دىكەدا. (پروئسەى زىادكردى بەرەمەيەن) بەخىرايى گەيشتە خالى كۇتايى خۇى. لە ھەمان سالى ۱۹۱۶دا، لەژىر كاريگەرى شەكەتى بەھۇى كاريگەرى شەپ و كەمى كەرەستە خاۋە زەرورىەكان و كۇنپوونى كارخاۋە ئامىزەكان، بەرەمەيەن بەرەۋ دابەزىن دەچوۋ.

شۇرپى شوبات ھەمو ھۆكارەكانى (ناكوك لەگەل زىادكردى بەرەمەيەن)دا چىتر كىردەۋە. كەمى ھەمو شىتېك بوو بە مەسەلەيەكى دىژخايەن و لە زۇر حالەتدا كارگەكان بەھۇى نەبوونى كەرەستەى خاۋەۋە ناچار دەبوون دابخرىن. ئەم ھەلومەرجانە مەيلىكى نوپان بو بە نىشتىمانىكردى و كۇنترۆلكردى دەۋلەت دروستكردى، كە لە سەردەمى جەنگدا پرسىكى ئاسايى و باۋە. يەككە لە يەكەمىن پىكارەكانى حكومەتى كاتى پىكەيەننى كۇنفرانسىكى ھەمىشەيى بوو بۇ پەرەپىدانى ھىزە بەرەمەيەنرەكانى رووسىا. لە مانكى حوزەيرانى سالى ۱۹۱۷دا ئەم كۇنفرانسە لەلايەن شورايەكى (Council) ئابورى و لىژنەيەكى بالاي ئابورى جىگاي گىرايەۋە كە ئەركەكانىان برىتى بوو لە دارشتى پلانېكى گشتى بۇ رىكخستى ئابورى نىشتمانى و ھەروەھا دارشتى ياسا و گرتنەبەرى رېوشوئىنى گشتى بۇ رىكخستى ئابورى رىانى ئابورى. شوراي ئابورى كۆرپىكى گەۋرەى گفتوگۇكردى و پراۋىژكارى بوو، لىژنەى بالاي ئابورى ناكوكەى ئىرادەيەكى پلاننانى دابىن كىرد. بەلام لە سەردەمى حكومەتى كاتىدا، ھىچ كام لەو ئۆرگانانە ئەو تونايەيان نەبوو، دووريش بوو كە بتوان ئەو دەسلەتە بەدەست بەيىن كە پروئسەى دارمان و ھەلۋەشانەۋەى رۇژانەى ئابورى بوەستىن.

گرنگىر لەم ھەۋلە نىۋەناچلانە بۇ پلاننانى سەردەمى جەنگ، ئەو تەۋزە بوو كە شۇرپى شوبات بە بزوتنەۋەى كرىكارى دا. كۆمىتەكانى كرىكاران بە خىرايى لە كارگەكاندا سەريان ھەلداۋ بەپىن فەرمانىكى حكومەتى كاتى

كرىكاران خۇيان، كرىكارانىك كە لەلايەن خۇيان و بە ناۋى خۇيانەۋە كارەكە ئەنجام دەدەن. كۇنفرانسى نىسانى ۱۹۱۷ى حىزب لەم بارەيەۋە شىتېكى دىكەى بۇ تىزەكانى نىسان زىاد نەكرىد و جىبەجىكردى كۇنترۆلى دەۋلەتى..... بەسەر بەھىزترىن كارتىل * * * * * سەرمایەداران ى ۋەكو يەككە لە ھەنگاۋە دەستەجىكانى خۇى لە بەرمای كارى خۇيدا دانا. لىنېن لە بەرگىكرىد لەم برىارنامەيەدا پايگەياند كە كاتىك ئەم كارتىلانە دەستىان بەسەردا گىرا و كەۋتەنە ژىر كۇنترۆلى شوراكانەۋە، ئەۋا پرووسىا ھەنگاۋىكى بەرەۋ سۆسالىزىم ناۋە.

لەكرەۋەدا ئەمە قورستىربوۋ لەۋەى چاۋەپوان دەكرا. بەلشەفىيەكان تارادەيەكى زۇر رووبەروى ھەر ئەۋ شتە بوۋنەۋە كە لە كىلگەكاندا توۋشى ھاتن.. رەۋتى شۇرپى، لەگەل خۇيدا، تەنھا دەستبەسەرداكرتنى خۇبەخۇيى زەۋى لەلايەن جوتىارانەۋە نەھىنا، بەلكو دەستبەسەرداكرتنى خۇبەخۇيى كارگەكانىشى لەلايەن كرىكارانەۋە لەگەل خۇى ھىنا. لە پىشەسازىدا، ۋەك لە كشتوكالدا، حزبى شۇرپىگىر و پاشان حكومەتى شۇرپىگىر، بەدۋاى بزوتنەۋەيەكدا كىش بوون كە لە زۇر روۋەۋە دەستوپا گىر بوو بۇيان، بەلام ۋەك ھىزى بزۋىنەرى شۇرپى نەيتۋانى پەسەندى نەكات. لە رووسىاش ۋەكو دەۋلەتە دژ بەيەكەكانى دىكە، شەپ، دۋاى ماۋەيەك لە سەرلىشىۋاۋى سەرەتايى، ھاندانىكى كاتى بۇ (زىادكردى) بەرەمەى پىشەسازى رەخساند. بەلام رووسىا بە ئامرازە پىشەسازىيە سنووردارەكانى، دابرانى لە سەرچاۋە سەرەكىيەكانى كەرەستەى خاۋ، بە كەمى بەرەمەيەننى كار و رىكخستى پىشەسازى و سىياسى

{سەرئىچ: ئەم تاپتە لە كىتېبى (مىژۋوى شۇرپى بەلشەفى) لە نوسىنى (ئى. ئىچ.كار- *) Edward Hallett Carr ۋەرگىراۋە لەلايەن مەنسورى حېكمەتەۋە. كىتېبەكە لە سى بەرگ پىكەت. مەنسورى حېكمەت ئەۋ بەشەى كىتېبەكەى ئاى ئىچ كارى لەژىرناۋىشانى (پىشەسازى)دا ۋەرگىراۋە بۇ فارسى. ئەم باسەى لىزەدا كىرۋىتەى سوۋدى لەۋ زانىارىەكانى ئاى ئىچ كار ۋەرگرتەۋە.

ئاى ئىچ كار، لەباسەكەيدا، چەند سەرنجى گرنگى دەربارەى پەيۋەندى بىنەماى ئابورى سۆسالىستى، كۇنترۆلى كرىكارى، دەۋلەتى كرىكاران يان دەۋلەتى ھاۋلاتيان و ناپۇشنىەكانى بەلشەفىيەكان لە مامەلە لەگەل كىشەۋ گىرفتەكان و ھىلىكى جىاكەرەۋەى لىنېن لەم پەيۋەند بەم پىرسانەۋە خىستۋتەپوۋ.

ئەم بابەتە لە كىتېبى (مەنسور حېكمەت، بەشېك لە دەستىنوسەكان و بابەتە بلالونەكراۋەكان) لە فارسىيەۋە كراۋەتە كوردى. ئۆكتۆبەر.

بەشى يەكەم؛

لە سەرەتادا لاي بىرمەندانى بەلشەفى ۋانەدەھاتە بەرچاۋ كە سىياسەتى پىشەسازىكرىد ھەمان كىشەكانى سىياسەتى كشتوكالى (زەۋى) بەدۋاى خۇيدا بەيىن. بۇ شۇرپى سۆسالىستى بە سەركرىدەتى پرۆلىتارىا، رەنگە ئەۋە كاريكى ئەستەم بىت كە ووردكرىدەۋە و جىبەجىكردى سىياسەتىكى كشتوكالى كە ھاۋكات پىشېلى پىرەنسىپەكانى نەكات، جوتىاران نەخاتە ھەلۋىستىكى دوژمنكارانەۋە. بەلام سىياسەتى پىشەسازىكرىد بەرادەيەكى باش بىكشە دەھاتەبەرچاۋ. كۇنترۆلى پىشەسازى بەشۋەيەكى ئاسايى دەكەۋىتە دەستى

کؤنترؤلکرد ته نها بهرته سک نه بیته وه به هموو شوراګانی کریکاران و سهربازان و جوتیاران، به لکو دهبیت شوراګانی کریکاران له هموو کارخانه ګورهکاندا و نوینه ری هموو پارتو سیاسیه ګورهکان هممان مافیان هه بیت.

<<<< ماویه تی >>>>

* ئای ئیج کار (ئیدوارد هالیت کار ۲۸ حوزیرانی ۱۸۹۲-۳ تشرینی دووه می ۱۹۸۲) میژوونووس، دیپلومات، رۆژنامه نووس و تیوریسیو نیکی په یوه نډیه نیوده وله تییه ګانی خه لکی بهریتانیا بوه. نه یاری نه زمونګه رایې بوه له نوسینه وهی میژوودا. زیاتر به کتیبی "میژووی شورشی به لشفه ی" له نیوان ساله ګانی ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۹، ناوبانګی دهرکرد که له (۳) بهرګدا بلاویکردوته وه.

** کارتیل (Cartel): بریتیه له یه کګرتنی کؤمه لیک کؤمپانیای ګوره، به مه به سستی دیاریکردن و کؤنترؤلکردنی نرخي کالاکان و ئیحتکارکردنی بازار.

*** تراست : (Trust) ریکه وتنی کؤمه لیک کؤمپانیایه له سهر نه وهی سامانه ګانیان بګوازنه وه بؤ نه نجومه نیکی نه میندار (مجلس الامناء) به مه به سستی دروستکردنی جوریک له ئیحتیکار و که مکړدنه وهی کتیرکی.

له ګه ل دامه زرانندی سیسته می سؤسیالیستیدا ده ګونجیت. ئهم سه ختییه تا ماویه هک له پشت پهردهی دهسته واژهی ناپوون و مشتومراوی "کؤنترؤلی کریکاران - Worker's Control" دهو شاردرابووه وه.

کاتیک لینین له مانګی نیسانی ۱۹۱۷ دا پېشنیاری نه وهی کرد که کارتیلی شه کر دهبیت بخړیته ژیر کؤنترؤلی دهوله ته وه که به دهستی کریکاران و جوتیارانه وهی، دهیویست نمونه یه کی کؤنکریت له پرهنسیپی کؤنترؤلی شورایی یان دهوله تی که له تیزه ګانی نیسان و له برپارنمهی کؤنفرانسی نیساندا هاتبوو، بدات به دهسته وه. به شی دووه می دهسته واژه که ته نها سهرپوشیک بوو بؤ به شی یه که می. کریکاران و جوتیاران نهو که سانه بوون که دهوله ت له ریګه ی نه وانه وه و به ناوی نه وانه وه برپاربوو کاره ګانی نه انجام بدات.

کاتیک که چهند هه فته دواتر، برپاری حکومتی کاتی بؤ دروستکردنی لیژنه یه ک بؤ دامه زرانندی کؤنترؤلی کؤمه لایه تی به سهر دامه زراوه پیشه سازیه ګاندا، وایکرد لینین تیبینی نه وه بکات که هوشیاری زهروره تی کؤنترؤلکردنی پرؤلیتاری به سهر کارګه و کارتیله ګانی سهرمایه داره ګاندا له کؤړوکؤمه له کریکاریه ګاندا ګه شهی کردوه، نه وهی قبول نه کرد- رهنګه درکی پی نه کردییت - که قسه یه کی نوئ دهکات، و نه وهی که کؤړوکؤمه له کریکاریه ګان، ههرچؤن بیت، داوای شتیکی جیاوازیان ده کرد له وهی نهو پیشتر داوای ده کرد.

چهند رۆژیک دواتر، له ناوه راستی مانګی ئایاری ۱۹۱۷ دا، لینین زیاتر پهری به بیروکه کهی خوی دهربارهی کؤنترؤلکردن دا : شوراګان یان کؤنګرهی کارمندان (کارکنان) ی بانکه ګان ده بوايه پلانیک بؤ دروستکردنی یه ک بانکي دهوله تی و نه جامدانی وردترین کؤنترؤل دابرېژن؛ شوراګانی کارمندان له کارتیل و تراست (Trust) ده ګاندا *** ده بوايه به هه مانشیوه ریوشوینی پیویستیان بګرتایه پیش بؤ کؤنترؤلکردنی دامه زراوه ګانیان؛ مافی

له ۲۲ نیسانی ۱۹۱۷ دا وهک نوینه ری ریګه پیدراوی کریکاران له مامه له کردنیان له ګه ل خاوه نکاره ګان و حکومتدا ناسینران.

یه که م داواکاریه ګان؛ ۸ کاتژمیر کاری رۆژانه و زیادکردنی کری بوو. به لام زوری نه خایاند نه م داواکاریانه به هه ولکی تاراده یه ک ریګخراو، سهره تا پرش و بلاو، دواتر به ره به ره به شیوه یه کی دووباره، له لایه ن کریکارانه وه بؤ دهسته وردان و دهسته به سهرداګرتنی راسته وخوی کارګه ګان ګه شته لوتکه. نه مهش وهک ترؤتسکی له سالی ۱۹۰۵ دا به پرونی پیشبینی کردبوو، کاردانه وهی حه تمی کریکاران بوو له دؤخیکی شورشګیرانه دا بهرامبه ر به ره تکرده وهی داواکاریه ګانیان و ههروه ها بهرامبه ر به ههر هه ولیک بؤ سنووردارکردنی شورش له ناو چوارچیوهی بؤرژوازی- دیموکراسیدا ده وه ستانه وه. خاوه نکاره ګان هه نډیکجار ته سلیم ده بوون و له ګه ل کؤمیه ګانی کارګه ګاندا ریګ ده که وتن، به لام زورتر به داخستننی دهرګای کارګه ګان به پروی کریکاران و داخستننی کارګه ګانی خویان بهرپه رچیان ده دایه وه.

به لشفه فیه ګان هه موو هه ولکیان دا بؤ چرکړدنه وهی نه م ململانییه. فراوانبوونه وهی شه پؤلی پیشوی له کارګه ګاندا خزمه تی به ئامانجه شورشګیریه ګانیان ده کرد. نه وان نه یانده توانی، ته نانه ت نه ګه ریش بیانویستایه، نه م ریکارانه بوه ستین، به لام تا راده یه ک ده یانتوانی کؤنترؤلیان بګن چونکه له لایه ن کریکارانه وه وهکو پشٹیوان قبولکړابوون. ده یانتوانی ئاراسته که ی به دهسته وه بګرن. نه م دؤخه بوو ناچاری کردن پراتیکیک وهکو پراتیکی خویان قبول بګن که نه ک به لشفه فی نه بوو، به لکو نه نارکیستی و سهندیکالیستی بوو.

به لام به هه رحال، نه وهی که س پیشبینی نه کردبوو نه وه بوو که داگیرکردنی کارګه ګان له لایه ن کریکارانه وه له دریژخایه ندا، ته نانه ت که متر له داگیرکردنی زهوی له لایه ن جوتیارانه وه،

سکریتی کؤمیه تی ناوه تی

عوسمانی حاجی مارف

00964(0)7701570050

Osman-maruf@yahoo.com

سهرؤکی ده کته یی سیاسی

خه سره و سایه

00964(0)7701511043

saya.xasraw@yahoo.co.uk

به ریرسی ریګخراوی ده ره وه

دهشتی جه مال

0044(0)7856032991

dashty.jamal@gmail.com

به ریرسی په یوه نډیه ګان

فواد سادق

00964(0)7732499966

foadsadq@yahoo.com